

11. Zysk netto przypadający na jedną akcję

	2018	2017
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w mln zł (A)	1.587,4	1.671,8
Średnia ważona liczba akcji w mln sztuk (B)	184,9	184,9
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	8,59	9,04

Zysk przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozładniające zysk netto na jedną akcję.

12. Dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikają z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A., a jej wysokość jest uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 28 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Spółki za rok 2017. Zgodnie z treścią uchwały zysk netto za rok 2017 w wysokości 1.419,5 mln zł został przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy - kwota w wysokości 184,9 mln zł,
- pokrycie straty netto z roku 2014 i 2015 - kwota 347,0 mln zł,
- zasilenie kapitału zapasowego - kwota 887,6 mln zł.

Dywidenda została wypłacona w dniu 28 września 2018 roku. Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosiła 1 zł brutto.

13. Rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne

	Nota	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	13.1	8.894,3	8.924,7
Rzeczowe aktywa trwałe	13.1.1	8.742,4	8.761,5
Aktywa niematerialne, w tym:		151,9	163,2
Wartość firmy	13.1.2	45,6	45,6
Pozostałe aktywa niematerialne	13.1.3	106,3	117,6
Aktywa trwałe segmentu wydobywczego	13.2	3.382,0	2.709,0
Rzeczowe aktywa trwałe		3.044,0	2.404,2
Aktywa niematerialne, w tym:		338,0	304,8
Wartość firmy		1,1	1,1
Pozostałe aktywa niematerialne		336,9	303,7
Razem rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne		12.276,3	11.633,7
w tym:			
Rzeczowe aktywa trwałe		11.786,4	11.165,7
Aktywa niematerialne		489,9	468,0

13.1 Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu

13.1.1 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu

Nota	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018	523,7	4.608,5	5.711,1	714,1	1.874,4	13.431,8
Zakup	-	-	-	9,9	348,7	358,6 ⁽¹⁾
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	-	173,1	137,9	16,5	(327,5)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	75,8	75,8
Leasing	-	-	-	72,1	-	72,1
Zbycie	(0,6)	(8,7)	(8,3)	(18,8)	(0,1)	(36,5)
Pozostałe	-	(0,7)	2,0	(1,1)	(1,5)	(1,3)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018	523,1	4.772,2	5.842,7	792,7	1.969,8	13.900,5
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018	17,8	1.785,8	2.369,9	407,0	-	4.580,5
Amortyzacja	1,6	170,1	254,3	57,6	-	483,6
Zbycie	-	(2,9)	(7,2)	(17,1)	-	(27,2)
Pozostałe	-	(0,3)	2,1	1,2	-	3,0
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018	19,4	1.952,7	2.619,1	448,7	-	5.039,9
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018	1,5	73,6	8,9	4,7	1,1	89,8
Utworzenie	-	29,3	2,1	2,3	-	33,7 ⁽²⁾
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	(5,0)	(0,1)	(0,1)	(0,1)	(5,3)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018	1,5	97,9	10,9	6,9	1,0	118,2
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018	502,2	2.721,6	3.212,7	337,1	1.968,8	8.742,4

⁽¹⁾ Nakłady związane były głównie z realizacją budowy instalacji opóźnionego koksowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą EFRA (221,0 mln zł) oraz rozbudową sieci stacji paliw (60,7 mln zł).

⁽²⁾ W tym kwota 33,3 mln zł odpisu z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwale w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2017	517,4	4.562,4	5.593,3	667,2	1.092,0	12.432,3
Zakup	-	-	-	20,7	999,2	1.019,9 ⁽¹⁾
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	6,3	47,2	150,8	34,6	(238,9)	-
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	37,1	37,1
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	-	-	-	-	(13,3)	(13,3)
Zbycie	-	(1,1)	(32,2) ⁽²⁾	(5,4)	-	(38,7)
Pozostałe	-	-	(0,8)	(3,0)	(1,7)	(5,5)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2017	523,7	4.608,5	5.711,1	714,1	1.874,4	13.431,8
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017	16,1	1.609,4	2.148,6	319,4	-	4.093,5
Amortyzacja	1,7	177,5	252,7	92,3	-	524,2
Zbycie	-	(1,1)	(31,7) ⁽²⁾	(5,6)	-	(38,4)
Pozostałe	-	-	0,3	0,9	-	1,2
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017	17,8	1.785,8	2.369,9	407,0	-	4.580,5
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017	1,5	51,4	6,5	4,1	13,6	77,1
Utworzenie	-	23,8	2,6	1,5	0,6	28,5
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	(1,6)	(0,2)	(0,9)	-	(2,7)
Pozostałe	-	-	-	-	(13,1)	(13,1)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017	1,5	73,6	8,9	4,7	1,1	89,8
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2017	504,4	2.749,1	3.332,3	302,4	1.873,3	8.761,5

⁽¹⁾ Nakłady związane były głównie z realizacją budowy instalacji opóźnionego koksowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą EFRA (821,9 mln zł), zakupem katalizatorów (96,9 mln zł) oraz części zamiennych (20,8 mln zł), a także z rozbudową sieci stacji paliw (32,8 mln zł), budową instalacji Węzła Odzysku Wodoru (19,5 mln zł).

⁽²⁾ W tym likwidacja zużytych katalizatorów w Grupie LOTOS S.A. w kwocie (19,0 mln zł).

Odpisy z tytułu utraty wartości sieci stacji paliw

W 2018 roku Spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. dokonała odpisu z tytułu utraty wartości aktywów dotyczących stacji paliw w łącznej kwocie 33,3 mln zł, patrz nota 9.3 (w roku 2017: 26,2 mln zł, patrz nota 9.4). Wartość odzyskiwalną aktywów trwałych sieci stacji paliw ustalono w oparciu o wartości użytkowe pojedynczych stacji stosując metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wyliczenie dotyczące przyszłych przepływów pieniężnych zostało dokonane na podstawie prognoz przepływów pieniężnych na okres 5 lat, przygotowanych w oparciu o projekcje budżetowe na rok 2019 (w roku 2017: na rok 2018) oraz plan wpływów i wypływów środków pieniężnych w latach następujących w oparciu o strategię rozwoju do roku 2020. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej ze wzrostem. Średni ważony koszt kapitału WACC netto według struktury finansowania dla spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. przyjęto na poziomie 7,69% (w roku 2017: 8,01%).

Obliczenie wartości użytkowej ośrodków generujących środki pieniężne jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- marża brutto, która bazuje na średnich wartościach marż jednostkowych w okresie poprzedzającym okres budżetowy (przyjęto średni spadek marży w stosunku do roku poprzedzającego o 1,0%),
- stopa dyskontowa, która odzwierciedla oczekiwaną stopę zwrotu z aktywów, przy określonym poziomie ryzyka (kalkulacja stopy przeprowadzona jest zgodnie z metodyką WACC oraz CAPM i bazuje na wielkościach takich, jak m.in. mediana kwotowań 10 – letnich obligacji skarbowych, premia za ryzyko rynkowe (MRP) i ryzyko specyficzne kraju (CPR) oraz rynkowa struktura finansowania,
- wolumeny bazujące na dynamice wzrostu konsumpcji paliw (założono wzrost o 1,2 %),
- udział w rynku w okresie budżetowym (przyjęto stabilny udział w rynku),
- stopę wzrostu zastosowaną do szacowania przepływów pieniężnych poza okresem budżetowym (0,0%).

13.1.2 Wartość firmy segmentu produkcji i handlu

Wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne, co przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wartość firmy powstała przy nabyciu zorganizowanej części przedsiębiorstwa przez spółkę LOTOS Paliwa Sp. z o.o.:		
- hurtowa sprzedaż paliw LPG	10,0	10,0
- sieci stacji paliw (ESSO, Slovnaft Polska)	33,7	33,7
Razem	43,7	43,7
Wartość firmy powstała w wyniku nabycia pozostałych jednostek		
	1,9	1,9
Razem wartość firmy	45,6	45,6

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których alokowana była wartość firmy i testy te nie wykazały konieczności dokonywania odpisów.

Grupa określa możliwą do odzyskania wartość ośrodków wypracowujących środki pieniężne na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych na okres 5 lat. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej ze wzrostem. Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średni ważony koszt kapitału WACC (ang. „Weighted Average Cost of Capital”) netto na poziomie 7,69% (w roku 2017: 8,01%). Założono utrzymanie stałej stopy przepływów pieniężnych po okresie prognozy.

Najbardziej istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne były: marża brutto, stopa dyskonta, prognoza wolumenów, założenia dotyczące udziału w rynku w okresie budżetowym oraz szacowana stopa wzrostu po okresie prognozy.

W przekonaniu Grupy żadna racjonalna zmiana kluczowych parametrów określonych powyżej nie spowoduje utraty wartości firmy.

13.1.3 Pozostałe aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu

	Patenty, znaki towarowe, koncesje i licencje	Pozostałe	Aktywa niematerialne w realizacji	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018	206,9	37,4	10,4	254,7
Zakup	-	0,3	8,9	9,2
Z rozliczenia aktywów niematerialnych w realizacji	6,1	0,8	(6,9)	-
Pozostałe	(0,3)	(6,7)	0,2	(6,8)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018	212,7	31,8	12,6	257,1
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018	120,8	16,3	-	137,1
Amortyzacja	12,6	1,3	-	13,9
Pozostałe	(0,2)	-	-	(0,2)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018	133,2	17,6	-	150,8
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018	-	-	-	-
Utworzenie	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018	-	-	-	-
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018	79,5	14,2	12,6	106,3
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2017	205,3	37,1	17,3	259,7
Zakup	-	0,1	7,2	7,3
Z rozliczenia aktywów niematerialnych w realizacji	3,5	0,5	(4,0)	-
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji	-	-	(9,0) ⁽¹⁾	(9,0)
Pozostałe	(1,9)	(0,3)	(1,1)	(3,3)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2017	206,9	37,4	10,4	254,7
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017	111,3	15,0	-	126,3
Amortyzacja	11,4	1,4	-	12,8
Pozostałe	(1,9)	(0,1)	-	(2,0)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017	120,8	16,3	-	137,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017	-	-	9,0	9,0
Utworzenie	-	-	-	-
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	(9,0) ⁽¹⁾	(9,0)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017	-	-	-	-
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2017	86,1	21,1	10,4	117,6

⁽¹⁾ Instalacje rafineryjne (bez wpływu na wynik).

Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu obejmują licencje dotyczące procesów technologicznych, w tym licencje na korzystanie z rozwiązań technologicznych używanych w rafinerii, koncesje na wytwarzanie, magazynowanie oraz obrót paliwami, licencje na programy komputerowe, patenty, znaki towarowe oraz nabyte prawa do emisji dwutlenku węgla CO₂.

13.2 Aktywa trwale segmentu wydobywczego

	Nota	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	13.2.1	313,4	256,9
Rzeczowe aktywa trwale		62,0	52,2
Aktywa niematerialne		251,4	204,7
Aktywa produkcyjne związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	13.2.2	2.731,3	2.103,4
Rzeczowe aktywa trwale		2.646,3	2.018,0
Aktywa niematerialne		85,0	85,4
Pozostałe aktywa trwale segmentu wydobywczego	13.2.3	337,3	348,7
Rzeczowe aktywa trwale		335,7	334,0
Aktywa niematerialne		1,6	14,7
Razem aktywa trwale segmentu wydobywczego		3.382,0	2.709,0
w tym:			
Rzeczowe aktywa trwale		3.044,0	2.404,2
Aktywa niematerialne		338,0	304,8

13.2.1 Aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego

	Nota	Rzeczowe aktywa trwałe związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	Aktywa niematerialne związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Razem
		Polska	Polska	Norwegia	Litwa	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018		187,8	13,7	217,3	10,0	428,8
Zakup		10,2	-	30,9	-	41,1
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	3,3	0,3	3,6
Przeklasyfikowanie aktywów niematerialnych		-	-	13,7	-	13,7
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji		24,1 ⁽¹⁾	-	-	-	24,1
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018		222,1	13,7	265,2	10,3	511,3
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018		-	9,4	-	-	9,4
Amortyzacja		-	0,9	-	-	0,9
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018		-	10,3	-	-	10,3
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018		135,6	-	16,9	10,0	162,5
Utworzenie	9.3	0,4	-	-	-	0,4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	0,3	0,3	0,6
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji		24,1 ⁽¹⁾	-	-	-	24,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018		160,1	-	17,2	10,3	187,6
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018		62,0	3,4	248,0	-	313,4

⁽¹⁾ Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów obszaru Kamień Pomorski (bez wpływu na wynik).

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Rzeczowe aktywa trwałe związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa niematerialne związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Razem
	Nota	Polska	Polska	Norwegia	Litwa	
Wartość księgową brutto 1 stycznia 2017		167,6	9,3	429,7	10,6	617,2
Zakup		20,2	4,4	32,8	-	57,4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	(44,4)	(0,6)	(45,0)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		-	-	(200,8) ⁽²⁾	-	(200,8)
Wartość księgową brutto 31 grudnia 2017		187,8	13,7	217,3	10,0	428,8
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017		-	8,9	-	-	8,9
Amortyzacja		-	0,5	-	-	0,5
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017		-	9,4	-	-	9,4
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017		111,9	-	89,1	10,6	211,6
Utworzenie	9.4	23,7 ⁽¹⁾	-	-	-	23,7
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	(7,3)	(0,6)	(7,9)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		-	-	(64,9) ⁽²⁾	-	(64,9)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017		135,6	-	16,9	10,0	162,5
Wartość księgową netto 31 grudnia 2017		52,2	4,3	200,4	-	256,9

⁽¹⁾ Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów obszaru Kamień Pomorski (w kwocie 23,7 mln zł).

⁽²⁾ Licencje Utgard (dawniej Alfa Sentral) nabytych w ramach pakietu aktywów Sleipner w Norwegii.

Grupa zalicza rzeczowe aktywa trwałe do aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do czasu, gdy uzyska pewność technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania odkrytych zasobów.

Informacja dotycząca utraty wartości aktywów pola gazowego Sleipner w Norwegii

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak również na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości będącego w fazie przygotowania do zagospodarowania złoża Utgard (dawniej Alfa Sentral). Test przeprowadzono z wykorzystaniem tych samych założeń, jak dla aktywów produkcyjnych związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego, przyjmując iż:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 7,02% (2017: 8,17%) po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 78% (obowiązującą w Norwegii),
- wolumeny produkcji i sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z prognozami operatora.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2018 roku założenia były następujące:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

- dla gazu ziemnego w p/th (pence/thermal units):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- a od roku 2023 przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2017 roku założenia były następujące:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

- dla gazu ziemnego w p/th (pence/thermal units):

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- a od roku 2023 przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

W związku z występującymi w fazie zagospodarowania złoża ryzykami takimi jak ryzyko geologiczne, ryzyko techniczne, ryzyko harmonogramowe czy też ryzyko operacyjne, Grupa zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” zastosowała ostrożnościowe podejście do kalkulacji wartości odzyskiwalnej projektu Utgard. Zidentyfikowane na tym etapie projektu ryzyka zostały w uproszczony sposób skwantyfikowane w postaci 20% dyskonta do bazowych cen ropy naftowej.

Przeprowadzona weryfikacja wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wykazała konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość tych aktywów.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej i gazu ziemnego, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów złoża Utgard. W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testu przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/NOK +/- 15% oraz stopy dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących przy zmianie kluczowych założeń:

Czynnik	Zmiana	Szacowany poziom utworzenia i odwrócenia odpisów w mln zł	
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	63,4	-80,8
wolumen produkcji	+/- 15%	58,3	-59,4
kurs USD/NOK	+/- 15%	63,4	-63,8
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-5,3	4,3

13.2.2 Aktywa produkcyjne związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego

	Nota	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego				Razem
		Polska	Norwegia	Razem	Polska	Norwegia	Litwa	Razem	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018		-	1.650,5	1.650,5	1.823,9	1.407,4	626,4	3.857,7	5.508,2
Zakup		-	320,5	320,5	128,3	21,7	0,1	150,1	470,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	25,8	25,8	-	28,0	19,4	47,4	73,2
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		-	-	-	22,0	1,7	1,3	25,0	25,0
Przeklasyfikowanie aktywów rafineryjnych i pozostałych		-	-	-	-	-	(1,5)	(1,5)	(1,5)
Koszty finansowania zewnętrznego		-	-	-	8,6	-	-	8,6	8,6
Pozostałe		-	-	-	(0,4)	-	(0,7)	(1,1)	(1,1)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018		-	1.996,8	1.996,8	1.982,4	1.458,8	645,0	4.086,2	6.083,0
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018		-	-	-	499,5	912,9	294,1	1.706,5	1.706,5
Amortyzacja		-	-	-	36,3	135,1	13,0	184,4	184,4
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	-	15,3	9,3	24,6	24,6
Pozostałe		-	-	-	-	-	(0,7)	(0,7)	(0,7)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018		-	-	-	535,8	1.063,3	315,7	1.914,8	1.914,8
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018		-	1.436,2	1.436,2	-	34,9	227,2	262,1	1.698,3
Utworzenie	9.3	-	-	-	0,5	48,7 ⁽²⁾	18,5 ⁽³⁾	67,7	67,7
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	37,6	37,6	-	(0,5)	6,8	6,3	43,9
Wykorzystanie/Rozwiązanie	9.3	-	(349,5) ⁽¹⁾	(349,5)	-	-	(23,5) ⁽⁴⁾	(23,5)	(373,0)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018		-	1.124,3	1.124,3	0,5	83,1	229,0	312,6	1.436,9
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018		-	872,5	872,5	1.446,1	312,4	100,3	1.858,8	2.731,3

⁽¹⁾ Złoże YME

⁽²⁾ Aktywa Heimdal

⁽³⁾ Złoże Vėžaičiai

⁽⁴⁾ Złoże: Girikalai, Nausodis

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Razem		
	Nota	Polska	Norwegia	Razem	Polska	Norwegia		Litwa	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2017		-	1.592,1	1.592,1	1.650,4	1.603,4	659,8	3.913,6	5.505,7
Zakup		-	82,0 ⁽¹⁾	82,0	154,8 ⁽²⁾	47,7	2,7	205,2	287,2
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	(224,4)	(224,4)	-	(208,1)	(37,8)	(245,9)	(470,3)
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		-	-	-	6,6	(35,6)	-	(29,0)	(29,0)
Przeklasyfikowanie aktywów rafineryjnych i pozostałych		-	-	-	0,1	-	-	0,1	0,1
Przeklasyfikowanie aktywów z tytułu poszukiwań i oceny zasobów mineralnych		-	200,8 ⁽³⁾	200,8	-	-	-	-	200,8
Koszty finansowania zewnętrznego		-	-	-	12,5	-	-	12,5	12,5
Spisanie nakładów w związku z zaniechaniem inwestycji		-	-	-	(0,5)	-	-	(0,5)	(0,5)
Pozostałe		-	-	-	-	-	1,7	1,7	1,7
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2017		-	1.650,5	1.650,5	1.823,9	1.407,4	626,4	3.857,7	5.508,2
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017		-	-	-	461,0	827,0	293,0	1.581,0	1.581,0
Amortyzacja		-	-	-	38,4	206,4	18,2	263,0	263,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	-	-	-	(120,5)	(17,1)	(137,6)	(137,6)
Przeklasyfikowanie aktywów rafineryjnych i pozostałych		-	-	-	0,1	-	-	0,1	0,1
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017		-	-	-	499,5	912,9	294,1	1.706,5	1.706,5
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017		-	1.579,7	1.579,7	-	40,1	206,7	246,8	1.826,5
Utworzenie	9.4	-	-	-	-	-	32,9	32,9	32,9
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	(208,4)	(208,4)	-	(5,2)	(12,4)	(17,6)	(226,0)
Przeklasyfikowanie aktywów z tytułu poszukiwań i oceny zasobów mineralnych		-	64,9 ⁽³⁾	64,9	-	-	-	-	64,9
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017		-	1.436,2	1.436,2	-	34,9	227,2	262,1	1.698,3
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2017		-	214,3	214,3	1.324,4	459,6	105,1	1.889,1	2.103,4

⁽¹⁾ Nakłady na aktywa YME (47,2 mln zł) oraz Sleipner (34,9 mln zł).

⁽²⁾ Nakłady na złoża B8.

⁽³⁾ Licencja Utgard (dawniej Alfa Sentral) nabytych w ramach pakietu aktywów Sleipner w Norwegii.

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów złoża B-8 na Morzu Bałtyckim

W związku z aktualizacją budżetu i harmonogramu projektu oraz profilu produkcyjnego wydobycia ze złoża B8, na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak również na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa przeprowadzała testy na utratę wartości aktywów związanych z tym złożem.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 8,51% (2017: 10,46%) po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 19%,
- wolumeny produkcji zgodne z aktualnymi prognozami z uwzględnieniem bieżącej informacji geologicznej,
- wolumeny sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z aktualnymi prognozami dotyczącymi złoża B-8.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2018 roku przyjęto następujące założenia cenowe:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rkiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2017 roku założenia były następujące:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rkiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Dodatkowo dokonano przeglądu budżetu projektu oraz wartości poniesionych nakładów i nie zidentyfikowano istotnych odstępstw od przyjętych założeń. Dokonano również przeglądu projektu pod kątem identyfikacji elementów nieprzydatnych i nie zidentyfikowano istotnych aktywów, których koszt powinien zostać odpisany z wartości inwestycji. Projekt B-8 na Morzu Bałtyckim będzie kontynuowany, a status RFO (ang. Ready for Operation) projektu planowany jest nie wcześniej niż w 4 kwartale 2019 roku, a termin pełnej produkcji ze złoża B-8 jest zakładany nie wcześniej niż w 2 kwartale 2021 roku.

W efekcie przeprowadzonych testów nie stwierdzono konieczności rozpoznania odpisu aktualizującego aktywów związanych ze złożem B-8, który miałby obniżyć ich wartość.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów związanych z tym złożem. Z uwagi na powyższe Grupa wskazuje na szereg niepewności co do wysokości realizacji aktywów dotyczących między innymi:

- wahań rynkowych cen ropy naftowej,
- przyjętych szacunków nakładów inwestycyjnych dotyczących umów niezakontrowanych,
- wartości zobowiązań rekultywacyjnych,
- zmienności kursów walut PLN/USD,
- stóp dyskontowych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/-15%, wolumen produkcji +/-15%, kurs USD/PLN +/-15%, stopa dyskonta +/-0,5 p.p.

Zmiany kluczowych założeń pozostają bez wpływu na brak szacowanych odpisów aktualizujących wartość aktywów związanych ze złożem B-8.

Informacja na temat realizacji projektu zagospodarowania złoża YME w Norwegii

W związku ze znaczącymi opóźnieniami w realizacji projektu YME, przekroczeniem zakładanych nakładów inwestycyjnych i wadliwością platformy MOPU (ang. Mobile Offshore Production Unit) przeznaczonej do eksploatacji złoża, Grupa dokonywała w poprzednich latach odpisów aktualizujących wartość aktywów YME aż do pełnego odpisania całości nakładów inwestycyjnych związanych z tym projektem w 2014 roku.

Dnia 22 sierpnia 2016 roku partnerzy YME zakończyli operacje usuwania wadliwej platformy MOPU ze złoża, na które partnerzy konsorcjum (Grupa posiada 20% udział w projekcie) pozyskali środki finansowe w ramach porozumienia zawartego z dostawcą platformy.

W ramach projektu zagospodarowania złoża YME, partnerzy koncesji w dniu 27 października 2017 roku zatwierdzili Plan Zagospodarowania Złoża (ang. Plan for Development and Operation). W dniu 19 grudnia 2017 roku Repsol Norge AS w imieniu partnerów na złożu YME złożył Plan Zagospodarowania Złoża do Ministerstwa Ropy i Energii Norwegii do zatwierdzenia. W listopadzie 2017 roku Repsol Norge AS działając jako operator koncesji i zagospodarowania złoża YME, zawarł umowę z firmą Maersk Drilling na dostawę platformy produkcyjno-wiertniczej „Mærsk Inspire” do wykorzystania jako centrum produkcyjne na złożu YME. Planowana produkcja komercyjna węglowodorów z tego złoża planowana jest w 2020. Zasoby wydobywalne złoża YME przypadające w udziale Grupie to 12,9 mln bbl ropy naftowej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości będącego w fazie zagospodarowania złoża YME. Test przeprowadzono z wykorzystaniem tych samych założeń, jak dla aktywów produkcyjnych związanych z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego, przyjmując iż:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 7,02% po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 78% (obowiązującą w Norwegii),
- wolumeny produkcji i sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z prognozami operatora.

Na potrzeby szacunków testu na dzień 31 grudnia 2018 roku założenia cenowe były następujące:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnymi rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

W związku z występującymi w fazie zagospodarowania złoża ryzykami takimi jak ryzyko geologiczne, ryzyko techniczne, ryzyko harmonogramowe czy też ryzyko operacyjne, Grupa zgodnie z wytycznymi MSR 36 „Utrata wartości aktywów” zastosowała ostrożnościowe podejście do kalkulacji wartości odzyskiwalnej projektu YME. Zidentyfikowane na tym etapie projektu ryzyka zostały w uproszczony sposób skwantyfikowane w postaci 20% dyskonta do bazowych cen ropy naftowej.

Przeprowadzona weryfikacja wartości odzyskiwalnej na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wykazała konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość złoża YME. W wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości Grupa rozpoznała natomiast odwrócenie dokonanych w latach ubiegłych odpisów aktualizujących w wysokości 349,5 mln zł. Odwrócenie odpisów aktualizujących wynika z zaawansowania projektu zagospodarowania złoża zgodnego z zatwierdzonym nowym planem zagospodarowania tzw. PDO oraz korzystnym wpływem otoczenia makroekonomicznego.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej i gazu ziemnego, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów złoża YME. W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testu przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/NOK +/- 15% oraz stopy dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom odwrócenia odpisów aktualizujących przy zmianie kluczowych założeń:

Czynnik	Zmiana	Szacowany poziom odwrócenia odpisów w mln zł	
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	675,8	114,5
wolumen produkcji	+/- 15%	611,8	178,5
kurs USD/NOK	+/- 15%	611,8	178,5
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	363,4	429,1

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów produkcyjnych morskiej kopalni gazu ziemnego i kondensatu Heimdal oraz aktywów pola gazowego Sleipner w Norwegii

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak również na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa, przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów wydobywczych dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne ze złóż produkcyjnych obszaru Heimdal (Atla, Vale, Skirne, Heimdal) oraz obszaru Sleipner. Przeprowadzone testy wykazały konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących dla złóż Vale (22,6 mln zł) oraz Heimdal (26,1 mln zł).

Norweskie aktywa produkcyjne testowano ustalając ich wartość odzyskiwalną na poziomie wartości użytkowej oszacowanej metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwanej były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 7,02% (2017: 8,17%) po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 78% (obowiązującą w Norwegii),
- wolumeny produkcji i sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z prognozami operatorów danego złoża.

Na potrzeby testów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2018 roku przyjęto następujące założenia cenowe:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnymi rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji;

- dla gazu ziemnego w USD/boe (za baryłkę ekwiwalentu ropy):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnymi rynkowych scenariuszy, a od roku 2023 przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Natomiast na potrzeby szacunków dla testów przeprowadzanych na dzień 31 grudnia 2017 roku założenia były następujące:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnymi rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji;

- dla gazu ziemnego w USD/boe (za baryłkę ekwiwalentu ropy):

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnymi rynkowych scenariuszy, a od roku 2023 przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2019 skorygowany o indeks inflacji.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej i gazu ziemnego, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń i zmiany te mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów LOTOS E&P Norge.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/NOK +/- 15% oraz stopa dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących testowane aktywa obszaru Heimdal i Sleipner przy zmianie kluczowych założeń:

Czynnik	Zmiana	Szacowany poziom utworzenia i odwrócenia odpisów w mln zł	
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	43,1	- 58,3
wolumen produkcji	+/- 15%	43,5	- 57,8
kurs USD/NOK	+/- 15%	43,3	- 58,1
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-52,5	48,8

Informacja na temat testów na utratę wartości ładowych kopalń węglowodorów na Litwie

W wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości złóż i infrastruktury wydobywczej na Litwie, na dzień 31 grudnia 2018 roku dokonano odpisu aktualizującego wartość nakładów związanych z koncesją Vezaiciai w wysokości 18,5 mln zł. Ponadto dokonano odwrócenia odpisów aktualizujących z lat ubiegłych aktywów produkcyjnych związanych ze złożem Girkaliai w wysokości 10,2 mln zł oraz ze złożem Nausodis w wysokości 13,3 mln zł (patrz nota 9.3). Na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonano odpisu aktualizującego wartość nakładów związanych z koncesją Vezaiciai w wysokości 30,1 mln zł, aktywów produkcyjnych związanych ze złożem Girkaliai w wysokości 2,7 mln zł oraz Liziai w wysokości 0,1 mln zł (patrz nota 9.4).

Grupa ustala wartość odzyskiwalną testowanych aktywów na poziomie ich wartości użytkowej oszacowanej metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwanej testowanych aktywów na Litwie były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średniowazonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 7,68% (2017: 9,62%),
- wolumeny produkcji zgodne z niezależnym raportem złożowym przygotowanym przez Miller & Lents z uwzględnieniem ostatniej aktualnej informacji geologicznej,
- poziom nakładów inwestycyjnych odpowiada prognozowanej wielkości produkcji.

Na potrzeby szacunków wykonanych w 2018 roku przyjęto następujące założenia cen ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy):

- na lata 2019 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Założenia cen ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy) na potrzeby szacunków na dzień 31 grudnia 2017 roku były następujące:

- na lata 2018 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń i zmiany te mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach: cena ropy naftowej +/- 15%, wolumen produkcji +/- 15%, kurs USD/EUR +/- 15%, stopa dyskonta +/- 0,5 p.p.

Poniżej przedstawiono szacowany poziom utworzenia (-) i odwrócenia (+) odpisów aktualizujących wartość ww. aktywów litewskich przy zmianie kluczowych założeń:

Czynnik	Zmiana	Szacowany poziom utworzenia i odwrócenia odpisów w mln zł	
cena ropy naftowej i gazu ziemnego	+/- 15%	0,9	-31,8
wolumen produkcji	+/- 15%	0,9	-24,1
kurs USD/EUR	+/- 15%	0,9	-24,1
stopa dyskonta	+/- 0,5 p.p.	-0,9	0,3

Aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego

Grupa w ramach aktywów produkcyjnych związanych z wydobyciem i zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego wykazuje aktywa na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego amortyzowanych metodą naturalną. Aktywa te ujmowane są równoległe z tworzeniem i aktualizacją rezerw na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Aktywa związane z zagospodarowaniem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego			Razem
	Norwegia	Polska	Norwegia	Litwa	Razem	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018	117,5	114,0	681,6	1,6	797,2	914,7
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego	-	22,0	1,7	1,3	25,0	25,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2,4	-	13,8	0,1	13,9	16,3
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018	119,9	136,0	697,1	3,0	836,1	956,0
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018	-	81,3	446,8	1,5	529,6	529,6
Amortyzacja	-	1,5	53,1	-	54,6	54,6
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	7,8	-	7,8	7,8
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018	-	82,8	507,7	1,5	592,0	592,0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018	117,5	-	28,9	-	28,9	146,4
Utworzenie	-	-	36,8 ⁽¹⁾	-	36,8	36,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2,4	-	(0,3)	-	(0,3)	2,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018	119,9	-	65,4	-	65,4	185,3
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018	-	53,2	124,0	1,5	178,7	178,7
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2017	134,9	107,4	821,1	1,7	930,2	1.065,1
Szacunek kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego	-	6,6	(35,7)	-	(29,1)	(29,1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(17,4)	-	(103,8)	(0,1)	(103,9)	(121,3)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2017	117,5	114,0	681,6	1,6	797,2	914,7
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017	-	80,1	405,8	1,6	487,5	487,5
Amortyzacja	-	1,2	100,0	-	101,2	101,2
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	(59,0)	(0,1)	(59,1)	(59,1)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017	-	81,3	446,8	1,5	529,6	529,6
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017	134,9	-	33,1	-	33,1	168,0
Utworzenie	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(17,4)	-	(4,2)	-	(4,2)	(21,6)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017	117,5	-	28,9	-	28,9	146,4
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2017	-	32,7	205,9	0,1	238,7	238,7

⁽¹⁾ Aktywa Heimdal

13.2.3 Pozostałe aktywa trwale segmentu wydobywczego

	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwale w toku budowy	Aktywa niematerialne	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2018	11,4	53,1	68,7	499,4	13,6	37,8	684,0
Zakup	-	-	0,7	0,1	39,4	0,1	40,3
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	-	0,1	8,9	23,4	(32,5)	-	(0,1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	1,2	11,1	0,2	1,2	13,7
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	-	-	-	-	-	(25,0)	(25,0)
Zbycie	-	-	(6,5)	(0,5)	-	(0,1)	(7,1)
Pozostałe	-	-	-	-	(0,2)	-	(0,2)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018	11,4	53,2	73,0	533,5	20,5	14,0	705,6
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2018	4,5	21,8	40,6	242,8	-	23,1	332,8
Amortyzacja	0,2	1,8	3,2	34,5	-	0,2	39,9
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	0,6	8,9	-	0,5	10,0
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	-	-	-	-	-	(11,3)	(11,3)
Zbycie	-	-	(5,1)	(0,5)	-	(0,1)	(5,7)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018	4,7	23,6	39,3	285,7	-	12,4	365,7
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2018	-	-	0,6	1,9	-	-	2,5
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	0,1	-	-	0,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2018	-	-	0,6	2,0	-	-	2,6
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2018	6,7	29,6	33,1	245,8	20,5	1,6	337,3

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Aktywa niematerialne	Razem
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2017	11,4	53,1	69,1	560,4	15,3	31,1	740,4
Zakup	-	-	0,5	0,1	12,5	9,9	23,0
Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy	-	-	0,3	13,6	(13,9)	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	(2,0)	(30,5)	(0,2)	(3,2)	(35,9)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	-	-	-	(0,1)	-	-	(0,1)
Zbycie	-	-	(0,1)	(44,1)	(0,1)	-	(44,3)
Pozostałe	-	-	0,9	-	-	-	0,9
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2017	11,4	53,1	68,7	499,4	13,6	37,8	684,0
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2017	4,2	20,0	39,1	272,8	-	21,6	357,7
Amortyzacja	0,3	1,8	3,1	35,4	-	3,2	43,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	(1,5)	(25,9)	-	(1,7)	(29,1)
Przeklasyfikowanie na aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego	-	-	-	(0,1)	-	-	(0,1)
Zbycie	-	-	(0,1)	(39,7)	-	-	(39,8)
Pozostałe	-	-	-	0,3	-	-	0,3
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2017	4,5	21,8	40,6	242,8	-	23,1	332,8
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2017	-	-	0,6	5,1	0,1	-	5,8
Utworzenie	-	-	-	0,8	-	-	0,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	(0,5)	-	-	(0,5)
Wykorzystanie/Rozwiązanie	-	-	-	(3,5)	(0,1)	-	(3,6)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2017	-	-	0,6	1,9	-	-	2,5
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2017	6,9	31,3	27,5	254,7	13,6	14,7	348,7

Do pozostałych rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych segmentu wydobywczego należą między innymi statki oraz wielozadaniowa mobilna platforma wiertnicza.

13.3 Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

	Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na podstawie leasingu finansowego	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wartość księgowa brutto	389,0	323,1
Skumulowane umorzenie	173,0	141,5
Wartość księgowa netto	216,0	181,6

Grupa na podstawie umów leasingu finansowego użytkuje głównie aktywa związane z taborem kolejowym (segment produkcji i handlu), patrz też nota 22.4.

	2018	2017
Alokacja amortyzacji	611,2	716,6
Koszt własny sprzedaży	73,2	77,8
Koszty sprzedaży	28,5	37,1
Koszty ogólnego zarządu	9,8	12,8
Zmiana stanu produktów oraz korekta kosztu własnego	722,7	844,3
Razem	722,7	844,3

W roku 2018 w wartości rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy oraz aktywów niematerialnych w realizacji Grupa aktywowała kwotę 84,6 mln zł kosztów finansowych (w roku 2017: 49,8 mln zł), patrz noty 13.1.1 oraz 13.1.3. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość aktywowanych kosztów finansowania rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy, aktywów niematerialnych w realizacji oraz rzeczowych aktywów trwałych związanych z wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego wynosiła 140,8 mln zł (31 grudnia 2017: 57,5 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy wynosiła 8.611,0 mln zł (31 grudnia 2017: 8.569,6 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych wynosiły ogółem 383,4 mln zł (31 grudnia 2017: 395,0 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2018 roku zakontraktowane nakłady związane były między innymi z Projektem EFRA, zagospodarowaniem złoża B-8, instalacją WOW, modernizacją instalacji odparafinowania rozpuszczalnikowego oraz modernizacją lokomotyw.

14. Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności, do których należą:

- Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego przez spółkę [LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.](#)
- Umowa współpracy spółek LOTOS Petrobaltic S.A. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe [Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k.](#) oraz [Baltic Gas Sp. z o.o.](#) (Komplementariusz).
- Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobyczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki [UAB Minijos Nafta](#).

	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostek		Wartość bilansowa udziałów (w milionach złotych)	
			31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Segment produkcji i handlu						
LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	25,0	23,2
Segment wydobywczy						
Baltic Gas Sp. z o.o.	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	49,99%	49,99%	-	-
Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽¹⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	45,04%	44,78%	92,2	83,3
UAB Minijos Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	49,99%	49,99%	-	-
Razem					117,2	106,5

⁽¹⁾ Udział we własności jednostki ustalono na podstawie wartości wkładów wniesionych przez poszczególnych wspólników do sumy wszystkich wkładów na dzień 31 grudnia 2018 roku:

- Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz) 0,001% (31 grudnia 2017: 0,001%),
- LOTOS Upstream Sp. z o.o. (Komandytariusz) 44,049% (31 grudnia 2017: LOTOS Petrobaltic S.A.: 44,786%),
- CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. („CalEnergy”) (Komandytariusz) 54,951% (31 grudnia 2017: 55,214%).

Procentowy udział Grupy we własności jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k. pośrednio współkontrolowanej wynosi 45,04 % (31 grudnia 2017: 44,78 %).

W 2018 roku spółki: CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. i LOTOS Upstream Sp. z o.o. wniosły umówione wcześniej wkłady pieniężne do jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k., odpowiednio w kwotach: 8,1 mln zł i 7,6 mln zł, co wpłynęło na zmianę procentowego udziału Grupy we własności tej jednostki. Wydatki z tytułu wniesionych wkładów pieniężnych przez spółkę LOTOS Upstream Sp. z o.o. Grupa wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji Wniesienie wkładów pieniężnych – wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo nierozliczonych zobowiązań spółki LOTOS Upstream Sp. z o.o. z tytułu wniesionych wkładów do jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp. k. wynosiło 1,7 mln zł.